

ΤΟ FORUM ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Ντέρμπαν 1-8 Σεπτεβρίου 2001

της Νίκης Ρουμπάνη*

Εισαγωγή

Άνθρωποι από όλον τον κόσμο συναντηθήκαμε στο Ντέρμπαν. Μαρτυρίες, ιδέες, αγώνες, ένας πλούτος διαφορετικότητας. Η συνάντηση αυτή δεν ήταν εύκολη και τα αποτελέσματά της σκιάζονταν από τις προτεραιότητες αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων. Παρόλα αυτά, ένοιωσα σαν μέλος της «κοινότητας των πολιτών». Αυτοί, λοιπόν, που ήμασταν εκεί πρέπει τώρα να μοιραστούμε και με άλλους όσο γίνεται περισσότερα από τον πλούτο της γνώσης και της εμπειρίας που αντλήσαμε σε όλες τις συναντήσεις, τις συζητήσεις και τις δραστηριότητες. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε να χαθούν όλα αυτά και να κοιτάξουμε μόνο την επίσημη επιτυχία ή την μη επιτυχία, διότι είναι και οι μικρές φωνές που έχουν σημασία και οφείλουμε να κάνουμε κι εκείνες να ακουστούν κι όχι μόνο εκείνες που συνήθως επιβάλλονται.

Το Φόρουμ των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Η τελετή έναρξης ήταν εντυπωσιακή με καλούς ομιλητές.

Ο πρόεδρος Ν. Αφρικής Μβεκι μίλησε μεταξύ άλλων για την παγκοσμιοποίηση. Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία έξι χρόνια έχει σημειωθεί μία αξιοθαύμαστη πρόοδος που έσωσε τη χώρα από τον εμφύλιο πόλεμο, η παρούσα κυβέρνηση υφίσταται πιέσεις, που είναι στενά συνδεδεμένες με τα θέματα της παγκοσμιοποίησης και του εμπορίου καθώς και με τις επιλογές εκείνες οι οποίες σχετίζονται με την ιδιωτικοποίηση ποικίλων τομέων της οικονομίας.

Στην ομιλία του είπε τα εξής:

«Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι εφικτή ακόμη και για αυτούς που την προωθούν, εφόσον μια μειοψηφία από αυτούς που κατέχουν την τεράστια πλειοψηφία των πλουτοπαραγωγικών πηγών κι ελέγχουν σχεδόν ολόκληρο τον κόσμο συνεχίζει να εξαθλιώνει ολόκληρους πληθυσμούς, εξαιτίας της φτώχειας και του ρατσισμού.

Το βλέμμα μας τώρα εστιάζεται στην χειραφέτηση αυτών που υποφέρουν και το πρώτο βήμα για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η αυστηρή δέσμευση των κυβερνήσεων που προσήλθαν στο συνέδριο.»

Η Μαίρη Ρόμπινσον, Ύπατη Αρμοστής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα έκανε έκκληση για την ανάγκη ύπαρξης ενός οράματος. Είπε ότι, αν και δεν αναμένεται

να λυθούν όλα τα προβλήματα από αυτή τη Διάσκεψη, μπορούμε να συναινέσουμε ως προς τους βασικούς στόχους της και να σκεφτούμε πάνω σε νέες στρατηγικές ούτως ώστε να νικήσουμε τη δυστυχία, την ανισότητα, και τη σύγκρουση που προκαλούν οι διακρίσεις.

«Η επιτυχία θα είναι ανάλογη των αποτελεσμάτων που θα ανακουφίσουν τα θύματα του ρατσισμού». Τόνισε επίσης ότι θα πρέπει να εκφράσουμε «τη συντριβή μας για τα εγκλήματα του παρελθόντος» κάτι που θα λειτουργήσει ως επιβεβαίωση της αξιοπρέπειας του ανθρώπου.

Μετά την τελετή και τα γεγονότα που συμπεριλαμβάνονταν σε αυτήν, είχαμε τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ μιας μεγάλης ποικιλίας θεμάτων με τα οποία θα μπορούσαμε να ασχοληθούμε περαιτέρω. Στη συνέχεια θα παραθέσω μια σειρά από θέματα από όλες τις συνεδριάσεις τα οποία κέντρισαν ιδιαίτερα το ενδιαφέρον μου.

Αποικισμός

Έγινε μια συνεδρίαση ολομέλειας με εισηγήσεις και επερωτήσεις καθώς και κάθε είδους παρεμβάσεις με τελικά συμπεράσματα:

Είναι ανάγκη να πολεμήσουμε εναντίον του «μακτοναλντισμού» της εργασίας και της εμπορευματοποίησης της ανθρώπινης ζωής.

- Κατά της συρρίκνωσης του δημόσιου τομέα
- Κατά του σφετερισμού της πολιτιστικής κληρονομιάς των αυτόχθονων πληθυσμών.
- Κατά της ρατσιστικής φύσεως της παγκοσμιοποίησης.

Οφείλουμε να αγωνιστούμε σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, για την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων γιατί η παγκοσμιοποίηση αφορά τα κέρδη. Η δύναμη όμως δεν υποχωρεί στο ελάχιστο, χωρίς να έχει οφέλη. Πρέπει να επιβάλουμε στις πολυεθνικές να διέπονται από υπευθυνότητα και διαφάνεια, όπως επίσης και να βρούμε τρόπους αμφισβήτησης των οικονομικών επιλογών τους.

Δικαιοσύνη

Η συζήτηση της ολομέλειας στις 29/8 περιστράφηκε γύρω από την πληροφόρηση επί ορισμένου αριθμού θεμάτων, μεταξύ των οποίων και η **δικαιοσύνη**:

- Για τις συμβάσεις οι οποίες να μην υπογράφονται, παρόλα αυτά όμως δεν εφαρμόζονται (πχ η Συνθήκη που απαγορεύει τις φυλετικές ή άλλου είδους διακρίσεις έχει επικυρωθεί μεν από τις ΗΠΑ, αλλά όμως δεν

* Η κ. Νίκη Ρουμπάνη είναι Πρόεδρος του Δικτύου Γυναικών Ευρώπης και Μέλος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Αντιρατσιστικού Δικτύου, εκπρόσωπος είκοσι ελληνικών αντιρατσιστικών οργανώσεων.

έχει τεθεί ακόμη σε εφαρμογή) και για τη σημασία διεθνών συμβάσεων για τον αγώνα κατά του ρατσισμού,

- Όσον αφορά τη Ζιμπάμπουε, έγινε μνεία για την εξόντωση των λευκών αγροτών (μέχρι τώρα ο αριθμός τους αγγίζει τους χίλιους) καθώς και για το γεγονός ότι οι δολοφόνοι επευφημούνται από τα δικαστήρια (!) αλλά επίσης και στην πρακτική που παρατηρείται να γίνεται ληξιαρχική ταξινόμηση με βάση την καταγωγή, με αποτέλεσμα να υποχρεώνονται αυτοί που έχουν ευρωπαϊκή καταγωγή, ακόμη και αν προέρχονται από μεικτό γάμο να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους μέχρι το 2002.
- Το Σύνταγμα της Νοτίου Αφρικής αποτελεί ένα σημαντικό επίτευγμα. Εντούτοις υπάρχουν ακόμη προβλήματα στην κατά γράμμα εφαρμογή του.
- Στη Νικαράγκουα αυτόχθονες αφρικανικής καταγωγής δικάζονται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη το εθιμικό δίκαιο και από δικαστές που δεν έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα για να κατανοούν το δικαϊκό τους σύστημα.
- Ενώ υπάρχει ένα τείχος θανάτου και ντροπής που χωρίζει τις ΗΠΑ από το Μεξικό, δεν υπάρχουν καθόλου τείχη και σύνορα για τις επιχειρήσεις.
- Το οικονομικό χρέος προς ξένα κράτη προκαλεί ασφυξία σε πολλές χώρες και αυτό έχει σχέση με το σχέδιο «Κολούμπια» που λαμβάνει χώρα στη Βραζιλία.
- Οι Παλαιστίνιοι στο Ισραήλ εξαναγκάζονται να μένουν σε μη αναγνωρισμένα χωριά, έχουν εκτοπιστεί από το στρατό για να μετεγκατασταθούν αλλού και αποκαλούνται «παράνομοι».
- Όσον αφορά τον Καναδά, είναι πιθανόν να έχει πάψει να ισχύει η θανατική ποινή. Παρόλα αυτά, οι πυροβολισμοί έγχρωμων ατόμων στο Οντάριο δεν επέφεραν καμία ποινή μια και η αστυνομία φαίνεται ότι παρέχει ατιμωρησία για εγκλήματα που διαπράττονται εναντίον μαύρων και ημεδαπών. Τώρα τελευταία ο Καναδάς άρχισε να αστυνομεύει την... αστυνομία.
- Η Αμερική θεωρείται από πολλούς ο υπερασπιστής της υποκρισίας κι όχι της δημοκρατίας. Οι Αμερικανοί θέλουν να γίνονται κριτές όσον αφορά το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα κράτη, αλλά θα ήταν καλύτερο να μεριμνούσαν πρώτα για τη διασφάλισή των στη δική τους χώρα
- Πρέπει να ζητήσουμε από τις κυβερνήσεις να επικυρώσουν τις συνθήκες με σκοπό να τις εφαρμόσουν, και να δημιουργήσουν ενιαίο θεσμικό πλαίσιο, όπως επίσης και να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα.
- Πρέπει να απαιτήσουμε από τους εισαγγελλείς να χρησιμοποιούν τα θεσμοθετημένα διεθνή όργανα.
- Η εξασθένιση της δικαιοσύνης και της δίκαιης εκδίκασης απειλεί τα δημοκρατικά συστήματα, τις αποφάσεις του Ο.Η.Ε. και τους μηχανισμούς που μάχονται για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εκπαίδευση

Πέρα από τα στοιχεία που προέκυψαν από την επιτροπή

εκπαίδευσης, συζητήσαμε επίσης και τα εξής, (ως συμβολή του Ευρωπαϊκού Αντιρατσιστικού Δικτύου (Ε.Α.Δ.)):

- Σύσταση προγραμμάτων για παροχή ίσων ευκαιριών και για θετικές δράσεις.
- Πρόσβαση στα σχολεία όλων των παιδιών.
- Την ύπαρξη οπτικής της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Η έρευνα πάνω στις αιτίες της απουσίας, της βίας στα σχολεία και της αποτυχίας των παιδιών δείχνει αλλαγές με ταχείς ρυθμούς εξαιτίας του προσανατολισμού προς την «εμπορική» εκπαίδευση.
- Συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων νέων ιδιαίτερα σε σχέση με την παρακολούθηση των συστημάτων εκπαίδευσης.

Τελευταίες εντυπώσεις από το φόρουμ των Μ.Κ.Ο.

Κάθε μέρα που πηγαίναμε στο Φόρουμ υπήρχε και μία ακόμη διαδήλωση και ολοένα και περισσότεροι λεκτικοί διαπληκτισμοί.. Κάθε μέρα πολλοί δυστυχισμένοι Εβραίοι οι οποίοι ήταν εκεί για να προασπίσουν τα δικαιώματα του ανθρώπου, δεχόντουσαν τη γενικευμένη οργή για το Παλαιστινιακό, τη στιγμή που εκείνοι οι Ισραηλινοί και άλλοι που πραγματικά το άξιζαν ήταν βέβαιοι απόντες. Μία ομάδα νέων ανθρώπων από την οργάνωση 'Shalom' έψαλε: All we are saying is: give peace a chance», (το μόνο που ζητάμε είναι να δοθεί μία ευκαιρία στην Ειρήνη) μοιράζοντας ταυτόχρονα λευκά λουλούδια.. Κάποιοι από τους διαδηλωτές τα πήραν, ενώ άλλοι εξέφρασαν την οργή τους ακόμη και γι' αυτά. Μπορούσαμε, βέβαιοι, να διακρίνουμε ότι ο θυμός αυτός αντικατόπτριζε τον πόνο, αλλά αυτό δε διευκόλυνε τη θέση των εβραϊκών οργανώσεων και των παρόντων Εβραίων που αποδοκιμάστηκαν με ιαχές στο σύνολό τους κατά τον πολύ οικείο γι' αυτούς τρόπο .Η γλώσσα που επιλέχθηκε για τα κείμενα των αποφάσεων είναι ενδεικτική τόσο της δίκαιης οργής όσο όμως και της παραπάνω άδικης γενίκευσης. Τελικά κάποιες οργανώσεις αποστασιοποιήθηκαν από αρκετά σημεία (συμπεριλαμβανομένων και αυτών από τον ευρωπαϊκό πυρήνα και το Ε.Α.Δ).

Οι μακροχρόνιες συναντήσεις που διαρκούσαν ως το βράδυ επέτρεπαν να ακουστούν διάφορες απόψεις. Ταυτόχρονα υπήρχαν πολλές εκδηλώσεις αποδοκιμασίας, κάτι που αποτέλεσε για όλους μία ταπεινωτική εμπειρία. Παρ'όλα αυτά, συνεχίσαμε να εργαζόμαστε και ακόμη και αν οι αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις εκτόπιζαν συχνά άλλες ιδέες, γνωρίζαμε ότι η Διακυβερνητική Συνδιάσκεψη θα μας έδινε ακόμα μια δυνατότητα να μοιραστούμε, να επηρεάσουμε να πληροφορηθούμε, αλλά και να πληροφορηθούμε.

Απλά, ο χρόνος δεν επαρκούσε για την επεξεργασία όλων αυτών των τεραστίων σε σπουδαιότητα ζητημάτων και κανείς δε γνώριζε αν μία άλλη παρόμοια ευκαιρία θα μας παρουσιαζόταν από μόνη της. Πρέπει εμείς να θέσουμε τις προϋποθέσεις για την επανάληψή της, ασκώντας πιέσεις για το επόμενη Διάσκεψη που θα συνεχίσει την επεξεργασία των ίδιων ζητημάτων.